

17. „Алтернативни направления в модния дизайн“

Яна Ст. Василева
департамент „Дизайн“, програма „Мода“, НБУ

Бързите икономически темпове на развитие на индустрията в световен мащаб пораждават множество екологични проблеми. Свръхпроизводството на всякакъв вид продукти ежегодно нанася катастрофални щети върху околната среда и предизвиква глобалното затопляне на планетата. Изхвърлянето на замърсяващи газове в атмосферата, недостатъчното рециклиране на остатъчни продукти и употребата на вредни химикали допринасят за катастрофалното замърсяване на Земята.

Щетите нанесени от човека върху околната среда са необратими. Изчезването на различни видове и унищожаването на цели екосистеми вследствие на човешката дейност са причина различни екологични организации да се ангажират с провеждането на прояви, посветени на опазването на околната среда. Ежегодно се организират протести и кампании с цел популяризирането на екологичните проблеми.

В резултат на тези акции се оформят алтернативни направления в изкуството. Дизайнерите са дълбоко повлияни от екологичните проблеми. Те се стремят да приложат в своите проекти екологично чисти материали, рециклирани продукти, като по този начин дават своя принос за опазване на околната среда.

От своя страна, редица модни дизайнери създават колекции, изработени от естествени био материали, и полагат усилия за по-чистото производство на своите облекла. Много от тях изразяват своята съпричастност като организират ревюта, кампании, фото сесии на екологична тематика.

Тези предпоставки водят до възникването на нови течения в модния дизайн, които предстои да бъдат разгледани в настоящата статия. В зависимост от материалите и продуктите, които се използват за създаването на модните артикули, се оформят модните течения био мода, еко мода, рециклирана мода. Еко модата е широко разпространена по цял свят. В условията на назряващата екологична криза, рециклираната мода набира все по-голяма популярност.

Еко дизайнерите непрекъснато откриват нови ресурси, от които да черпят вдъхновение. Нестандартните облекла и аксесоари на чилийката Alexandra Guerrero могат да бъдат причислени към произведенията на рециклираната мода. За направата на своите модели тя използва изхвърлени фасове, които събира директно от улицата. Идеята възникнала при развитието на нейната дипломна работа. Събраните фасове биват сортирани, пречистени, изсушени и обработени, докато се превърнат във влакна. След внимателен подбор влакната биват примесени с вълна до получаване на сурова вълна. Крайният продукт се използва за изплитането на различни дрехи: пуловери, жилетки, пончота, рокли и шапки. (ил.1, 2)

ил. 1

ил. 2

Новаторската идея предизвиква огромен успех. Моделите започват да се продават по интернет на баснословни цени и донасят на своя създател световна слава. Благодарение на уникалния си проект, дизайнерката е спомогнала за рециклирането на над пет хиляди фасове. По сведения на природозащитници, всяка година в околната среда се изхвърлят над 4,3 трилиона фасове, които започват да се разграждат едва след дванадесет години. Поради своя сложен състав тази суровина трудно се разпада напълно. Идеята за рециклиране на цигарените фасове е неповторима и набира все повече поддръжници.

Дизайнерът Josh Jakus предлага свой метод за рециклиране на текстилните влакна. Той е автор на иновативната колекция „UM bags“, която се състои от чанти и портмонета, изработени от рециклиран индустриален филц. Аксесоарите са с разнообразни овални форми и са изработени от два слоя: индустриален филц и вълна. Дизайнерът запазва характерния сив цвят на материала и осъществява затварянето с ципове. Архитект по образование, художникът постига баланс между функционалност и дизайн. Красивите чанти са били публикувани в различни списания – „Elle“, „Blueprint“, „Metropolis“, „Scoop Austria“. (ил. 3, 4, 5)

ил. 3

ил. 4

ил. 5

Дизайнерката Loren Konstantin също работи в областта на рециклираната мода. Тя е автор на колекцията „V&Y“, съставена от различни дамски аксесоари, изработени от стари тениски, разкъсани на фитили, засукани и впоследствие зашити на места по нестандартен начин. Колекцията съдържа разнообразни модели шапки, диадеми, ластици, шноли, брошки и други ръчно изработени декорации. Тъй като авторката по професия е стилист, идеята за тези аксесоари ѝ хрумва, докато работи по различни проекти, свързани със заснемането на реклами и модни сесии. Постепенно интересът към произведенията нараства, което довежда до основаването на модната марка „V&A“, през която започва да продава и да развива идеите си. Спектърът на предлаганите аксесоари се обогатява от уникални „текстилни бижута“, които се разтягат и могат да бъдат вплетени с висулки и префасонирани в гerdани. Цветовите комбинации са продиктувани от вложените тениски, материали и щампи. Украшенията за коса са разнообразни и включват панделки и шноли, обединени в серията „El Bow Co“. Изработката е реализирана от съшити парчета стари дрехи, покрити с тюл и разнообразни мъниста и копчета. Размерите на артикулите варират, моделите са подходящи както за улегнали дами с деликатен стил, така и за предизвикателни и екстравагантни тийнейджърки. Големият брой поръчки, регистрирани в онлайн магазина „Etsy“, са доказателство за широката подкрепа на този вид мода. (ил. 6, 7, 8)

ил. 6

ил. 7

ил. 8

В заключение можем да констатираме: рециклирането е многостранен процес, който може да предотврати разхищаването на хиляди тонове материали и енергия, като спомогне за опазване на околната среда. Модните дизайнери са намерили начин да рециклират различните суровини на сто процента, без да замърсяват природата по какъвто и да било начин. Техните произведения са най-добрият начин за пропагандиране на екологичните идеи. Чрез своите творения дизайнерите успяват да достигнат до широката публика и да изведат екологичните проблеми на преден план.

Библиография:

1. *Eco fashion*, Sass Brown, Laurence King Publishers 2010 ISBN 978 185 669 91 3
2. *Eco-Chic: The Fashion Paradox*, Sandy Black, ISBN13: 978 1 906155 09 4, Black Dog Publishing Ltd
3. <http://www.treehugger.com/style/recycled-cigarette-butts-clothing-no-kidding.html>
4. www.joshjakus.com.
5. <http://www.etsy.com/listing/67606936/rg111-neckpiece>
6. ww.capital.bg/light/postit/2011/03/10/1056947_nov_shans/